

Document aprovat per la Comissió Executiva de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya en la seva sessió de 27 d'octubre de 2004

La Unió Europea, que agrupa a 25 estats i prop de 450 milions de persones, és avui per avui l'única iniciativa que arreu del món intenta construir un projecte polític, econòmic i social, i crear un espai comú en els terrenys dels valors, dels drets i de l'economia.

El procés de construcció europea ha estat complex i en ocasions contradictori i controvertit. Durant aquests anys s'han viscut les tensions pròpies de diferents maneres d'entendre Europa. Els conflictes entre els que volen limitar la UE a un simple espai econòmic de lliure circulació de mercaderies i capital, i aquells qui, com CCOO, pretenem una Unió Europea que representi un model social i polític alternatiu a la globalització ultralliberal. Però també els conflictes provocats pels poders i institucions estatals que es resisteixen a cedir una part de la seva sobirania en benefici de formes de govern comunes. Durant aquests anys la defensa dels "statuo quo estatals" ha estat un dels factors que més han dificultat la construcció europea, especialment quan s'ha posat el debat europeu al servei de les estratègies polítiques nacionals o locals. Ara ens trobem davant d'un altre moment transcendent per la Unió Europea. Es tracta de ratificar o no el Tractat Constitucional. CCOO coincideix amb la CES quan afirma que cal avaluar la nova Constitució en relació als avenços assolits, a les seves limitacions, i insuficiències. Però, sobretot, en comparació al Tractat actualment en vigor, el de Niça. Sense perdre de vista quina és la manera en que la UE ha avançat des de l'Acta Única de 1986, fins l'actual proposta de Tractat Constitucional.

UNA CONSTITUCIÓ PER EUROPA

Per primera vegada podem parlar de Constitució Europea, perquè a més d'un Tractat entre els Estats, el text aprovat conté els aspectes bàsics d'una Constitució per Europa. Recull de manera explícita uns valors compartits com la llibertat, la igualtat, la solidaritat, la pau, la no discriminació i la igualtat entre sexes. Defineix uns objectius comuns: l'economia social de mercat, la plena ocupació, la promoció de la justícia social, la solidaritat entre generacions, la lluita contra l'exclusió social i la sostenibilitat del desenvolupament econòmic. Avança en la separació de poders legislatiu, executiu i judicial. I reconeix uns drets individuals i col·lectius que són l'essència de la nova ciutadania europea. El moviment sindical aconseguim així la vella aspiració de que la Constitució incorpori com a norma jurídica amb força vinculant la Carta dels Drets Fonamentals. Es tracta del reconeixement de drets socials que es podran fer valer davant de les institucions europees i dels propis Estats, i podran ser invocats directament per la ciutadania davant el Tribunal Europeu de Luxemburg i davant el Defensor del poble europeu. A més, el reconeixement del dret d'iniciativa legislativa popular a nivell europeu, a partir del milió de signatures de ciutadans de diferents estats, pren carta constitucional com a principi de democràcia participativa.

CCOO de Catalunya constatem que aquest avenç no hauria estat possible sense la decidida opció de les organitzacions sindicals per articular una estratègia i organització comuna a nivell europeu. Volem recordar la capacitat de proposta i mobilització de la CES. Per això, valorem positivament que la nova Constitució reconegui el paper dels interlocutors socials i del diàleg social com a part del model social europeu.

UN NOU PAS EN LA CONSTRUCCIÓ EUROPEA

CCOO comparteix l'opinió de la CES quan valora com un pas endavant –insuficient però significatiu– respecte al Tractat de Niça, els avenços assolits en la consolidació institucional de la Unió Europea.

Que el Parlament europeu tingui nous poders, i que la codecisió entre el Consell de Ministres i el Parlament, en peu d'igualtat, sigui el procediment legislatiu normal.

Que es redueixen els supòsits en que els Estats podran exercir el dret de bloqueig de les decisions. Tot i que es consolida la dualitat entre la capacitat per decidir alguns aspectes per majoria qualificada, mentre es manté la unanimitat per a l'adopció d'acords en matèria fiscal i social. En tot cas, cal reconèixer l'avenç que suposa que la política social passi de ser una competència en que la UE actuava de manera complementària –situació actual– a la consideració de la política social com a competència compartida entre la UE i els estats membres.

Que aparegui la possibilitat de desenvolupar polítiques horitzontals en el terreny de la defensa mediambiental i de protecció al consumidor.

Que s'instauri un fonament jurídic per als Serveis d'Interès Econòmic general, que permetrà frenar les ànsies privatitzadores i utilitzar-lo com a instrument de lluita front els intents de fer dels serveis públics meres mercaderies sotmeses a les lleis del mercat. Que s'ampliïn les possibilitats de coordinació de les polítiques econòmiques, especialment pel que fa als països de la zona euro, tot i que es mantenen uns requisits que poden dificultar l'harmonització,

especialment pel que fa a polítiques fiscals.

Valorem els avenços en la definició d'una política de seguretat i defensa comunes basada en la promoció de la pau com un objectiu i element definidor de la UE. Però lamentem que això no vagi acompanyat de més capacitats del Parlament Europeu, i els riscos de supeditació de la UE als acords de la OTAN.

EUROPA I LES REALITATS NACIONALS

Constatem les insuficiències del projecte de Tractat en relació al paper polític de les regions i de les nacions sense estat. La nova divisa europea "Unida en la diversitat" es limita a la diversitat dels estats. En aquest sentit, les dificultats dels estats com l'espanyol per assumir i reconèixer la seva realitat plurinacional s'ha traslladat al text de la Constitució Europea. Per això, CCOO de Catalunya recolza les demandes adoptades en la Quarta Conferència de Presidents de Regions amb poder Legislatiu, celebrada a Salzburg, quan sol·liciten un major protagonisme polític en aquelles matèries que siguin de la seva competència i el reconeixement de la diversitat lingüística i cultural, així com el respecte per les diferents identitats nacionals dins dels Estats membres.

LA CONSTITUCIÓ. UN NOU PUNT DE PARTIDA, NO UN FINAL

CCOO de Catalunya pensa que la nova Constitució, amb mancances, ha d'ésser valorada i considerada com un nou punt de partida, no com un final.

Les polítiques quotidianes i el funcionament de la Unió Europea dependran, com sempre, de les posicions dels Governos europeus i el seu paper en el Consell, així com de la capacitat de les forces progressistes per crear dinàmiques europees en el Parlament i en la

pròpia societat dels estats membres.

CCOO de Catalunya està convençuda que la no aprovació de la Constitució, lluny de generar una dinàmica social més avançada, podria comportar una aturada en el procés de construcció europea en la mesura que provocaria la continuïtat del Tractat de Niça, que no reconeix la Carta de drets fonamentals, i alhora suposaria el manteniment de les parts menys satisfactòries com són la part III del Tractat.

Per aquestes raons, expressem la nostra posició favorable al Tractat pel que s'institueix una Constitució per Europa.

INICIATIVES SINDICALS PER UNA EUROPA MÉS SOCIAL I QUE RECONEGUI LES REALITATS NACIONALS

Cal fer de la Constitució europea una nova eina per avançar en el camí d'una Europa més social, que reconegui totes les diversitats nacionals i que incentivi la cultura de la Pau. En aquest sentit, CCOO es compromet a impulsar i participar en el marc de la CES en les mobilitzacions europees per reforçar l'Europa Social, els drets sindicals transnacionals, millorar la coordinació econòmica i la governança, introduir el vot a majoria qualificada en política fiscal i social, i harmonitzar la part III, referida a les polítiques econòmiques, amb la part I del Tractat referida als principis i valors.

CCOO proposa a les forces socials i polítiques catalanes compromeses amb aquests valors i amb la defensa de la nostra realitat nacional, la posada en marxa de tot un seguit d'iniciatives per aconseguir, a nivell europeu, el reconeixement de les reivindicacions recollides en la Conferència de Presidents de Regions amb poder legislatiu de Salzburg. Iniciatives que haurien d'anar en paral·lel a les que es desenvolupin a Espanya per produir les

reformes constitucionals que permetin un ple reconeixement del caràcter plurinacional de l'Estat espanyol, així com la plena oficialitat en condicions d'igualtat de totes les llengües.

Perquè els treballadors i treballadores europeus, legalment anem avançant lentament, però sindicalment no podem parar.